

TEMAT WARSZTATU: Kiedy przychodzi kryzys. Porozmawiajmy o wojnach, katastrofach naturalnych i pomocy humanitarnej.

AUTOR/KA: Małgorzata Zalewska

KOREKTA MERYTORYCZNA: Wioleta Hutniczak/Łukasz Bartosik

CELE:

Osoba ucząca się wie, umie, rozumie:

- Wie co to: wojna, pokój, konflikt zbrojny, katastrofa naturalna, kryzys humanitarny,
- Zna wybrane skutki i przyczyny konfliktów,
- Rozumie, że podczas wojny lub katastrofy naturalnej, osoby nimi dotknięte są w szczególnej potrzebie i należy im pomóc,
- Rozumie, że konflikty zbrojne występują w wielu miejscach na świecie i wywołują cierpienie wielu ludzi,
- Wie, że Syria i Ukraina są objęte konfliktem,
- Wie, że Nepal był dotknięty katastrofą naturalną.

HASŁA TEMATYCZNE: Wojna, pokój, katastrofa naturalna, kryzys humanitarny, pomoc humanitarna

POZIOM EDUKACYJNY (WIEK OSÓB UCZĄCYCH SIĘ): Rekomendujemy poprowadzenie warsztatu w grupie wiekowej 9-13 lat.

ODWOŁANIA DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ:

Cele kształcenia - wymagania ogólne

II. W zakresie emocjonalnego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

6) umiejętność uświadamiania sobie uczuć przeżywanych przez inne osoby z jednoczesną próbą zrozumienia, dlaczego one występują, a także różnicowania form ich wyrażania w zależności od wieku;

Treści nauczania - wymagania szczegółowe

Materiał edukacyjny Polskiej Akcji Humanitarnej

## JĘZYK POLSKI

Cele kształcenia - Wymagania ogólne:

III Tworzenie wypowiedzi 8) uczestnicząc w rozmowie, słucha z uwagą wypowiedzi innych, mówi na temat; prezentuje własne zdanie i uzasadnia je;

## HISTORIA I SPOŁECZEŃSTWO

Cele kształcenia - Wymagania ogólne:

IV. Zainteresowanie problematyką społeczną. Uczeń ma nawyk dociekania w kontekście społecznym – zadaje pytania „dlaczego jest tak, jak jest?” i „czy mogłoby być inaczej?” oraz próbuje odpowiedzieć na te pytania.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

7. Problemy ludzkości - 4) opowiada o przejawach nędzy na świecie oraz formułuje własną opinię o działaniach pomocowych podejmowanych przez państwa lub organizacje pozarządowe; 5) wyjaśnia na przykładach przyczyny i następstwa konfliktów zbrojnych na świecie

## PRZYRODA

Cele kształcenia – Wymagania ogólne:

I. Zaciekawienie światem przyrody. Uczeń stawia pytania dotyczące zjawisk zachodzących w przyrodzie, prezentuje postawę badawczą w poznawaniu prawidłowości świata przyrody przez poszukiwanie odpowiedzi na pytania: „dlaczego?”, „jak jest?”, „co się stanie, gdy?”

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

3. Obserwacje, doświadczenia przyrodnicze i modelowanie. Uczeń: 5) podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu środowiska na zdrowie człowieka

Materiał edukacyjny Polskiej Akcji Humanitarnej

## ETYKA

Cele kształcenia - Wymagania ogólne:

- I. Kształtowanie refleksyjnej postawy wobec człowieka, jego natury, powinności moralnych oraz wobec różnych sytuacji życiowych.
- III. Przygotowanie do rozpoznawania podstawowych wartości i dokonywania właściwej ich hierarchizacji.

PODSTAWOWE INFORMACJE NA TEMAT WARSZTATU MOŻNA ZNALEŹĆ:

*Kryzysy humanitarne i pomoc humanitarna w pigułce*, pod. red. Olga Mielnikiewicz

[w:] [https://www.pah.org.pl/app/uploads/2017/06/2017\\_dlaszkol\\_kampania\\_pomochumanitarna\\_publicacja\\_kryzysy\\_i\\_pomoc.pdf](https://www.pah.org.pl/app/uploads/2017/06/2017_dlaszkol_kampania_pomochumanitarna_publicacja_kryzysy_i_pomoc.pdf)

*Pomoc Humanitarna – materiały z edukacji globalnej*, pod. red. Magda Bodzan, Olga Mielnikiewicz, Katarzyna Górka

[w:] [https://www.pah.org.pl/app/uploads/2017/06/2017\\_dlaszkol\\_pomoc\\_humanitarna.pdf](https://www.pah.org.pl/app/uploads/2017/06/2017_dlaszkol_pomoc_humanitarna.pdf)

*Jak mówić o większości świata. Rzetelna edukacja o krajach globalnego Południa*, pod. red. Marcin Wojtalik

[w:] <https://www.pah.org.pl/dokumenty/#materiały-edukacyjne>

CO TRZEBA PRZYGOTOWAĆ PRZED ROZPOCZĘCIEM WARSZTATU:

Przewietrz salę, ustaw krzesła w kręgu lub poproś OU o zajęcie miejsca na podłodze, przygotuj kartki z pytaniami do poszczególnych modułów, przygotuj mapę świata/globus, przygotuj rzutnik i komputer do odtworzenia filmu, załaduj lub ściągnij odpowiednio wcześniej materiał filmowy.

CZAS: 1 x 45 min

Materiał edukacyjny Polskiej Akcji Humanitarnej

Uwaga! Przed przeprowadzeniem tego warsztatu zapoznaj się animacją [http://bit.ly/animacja\\_jak\\_mowic](http://bit.ly/animacja_jak_mowic) oraz z publikacją „Jak mówić o większości świata. Rzetelna edukacja o krajach globalnego Południa” dostępną na stronie: [www.pah.org.pl/dokumenty/#materialy-edukacyjne](http://www.pah.org.pl/dokumenty/#materialy-edukacyjne). Jeżeli jest taka możliwość, zawieś w sali polityczną mapę świata.

**Scenariusz może być modyfikowany przez osobą prowadzącą.** Należy jednak pamiętać, aby postawione cele były zrealizowane a przekazy zgodne z wartościami edukacji globalnej i Kodeksem ds. obrazów i przestań dot. krajów globalnego południa. – więcej informacji w publikacji powyżej.

UŻYTE SKRÓTY:

OP – osoba prowadząca

OU – osoby uczące się

Czas	Cel metody	Opis metody	Potrzebne materiały (np. flipchart, link do filmu, załącznik nr...)	Uwagi i warianty ćwiczenia Na co należy zwrócić uwagę?
5 min	Wprowadzenie Cel:  Wprowadzenie do tematu lekcji	OP (osoba prowadząca) zapowiada, że podczas zajęć będziemy rozmawiali o wojnie, pokoju na świecie, katastrofach naturalnych i pomocy humanitarnej.  OP zadaje pytanie OU (osobom uczącym się) i prosi tylko o odpowiedź w formie <u>tak</u> lub <u>nie</u> : <ul style="list-style-type: none"> <li>• Czy słyszeliście kiedyś o tym czym jest wojna?</li> <li>• Czy wiecie czym jest pokój?</li> <li>• Czy wiecie czym jest katastrofa naturalna?</li> <li>• Czy słyszeliście kiedyś o pomocy humanitarnej?</li> </ul>		

		OP tłumaczy OU, że dziś dowiemy się czym są wymienione wcześniej pojęcia i porozmawiamy o nich.		
5 min	<p>Wojna</p> <p>Cel:</p> <p>OU wie czym jest wojna</p>	<p>Wojna</p> <p>OP zachęca OU do rozważań dotyczących wojny na świecie</p> <p>OU siedzą w kręgu. Na podłodze leżą kartki z pytaniami, tekstem do dołu. Chętna/y OU losuje kartkę z pytaniem i próbuje znaleźć odpowiedź. Do rozważań mogą włączać się pozostałe osoby z klasy. Podobnie postępujemy z pozostałymi pytaniami. OP może także przygotować własne pytania lub skorzystać z podanych propozycji:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Czym jest wojna?</li> <li>• Kiedy jest wojna?</li> <li>• Na czym wojna polega?</li> <li>• Skąd się biorą wojny?</li> <li>• Co wojna zmienia w życiu każdego człowieka?</li> <li>• Jakie są konsekwencje, skutki wojny?</li> <li>• Czy w wojnie są wygrani i przegrani?</li> <li>• A może w wojnie są sami przegrani?</li> <li>• Czy wojna może popsuć dzieciństwo?</li> <li>• Jak może wyglądać codzienne życie podczas</li> </ul>	<p>Wojna</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kartki z pytaniami (przygotuj je wcześniej)</li> <li>• Materiał dodatkowy dla OP: Zapoznaj się z rozdziałem skutki kryzysów humanitarnych (s. 15)</li> </ul> <p><a href="http://www.pah.org.pl/app/uploads/2017/06/2017_dlaszkol_pomoc_humanitarna.pdf">www.pah.org.pl/app/uploads/2017/06/2017_dlaszkol_pomoc_humanitarna.pdf</a></p> <p>Materiały dodatkowe:</p> <p>film z krakowskiego przedszkola z odpowiedziami na pytanie „Czym jest wojna?”</p> <p><a href="https://www.facebook.com/PolskaAkcjaHumanitarna/videos/10152233602605308/">https://www.facebook.com/PolskaAkcjaHumanitarna/videos/10152233602605308/</a></p> <p>Tekst Wojciecha Eichelbergera -</p>	

		<p>wojny?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Jak zmienia się życie ludzi podczas wojny?</li> <li>• Czego podczas wojny ludziom może brakować? (ubrań, jedzenia, schronienia, bliskich, bezpieczeństwa).</li> <li>• Czy znacie kogoś, kto przeżył wojnę?</li> <li>• Czy ktoś opowiadał Wam o wojnie?</li> <li>• Czy znacie jakieś wojny, które były w przeszłości?</li> </ul>	<p>psychologa i psychoterapeuty o tym jak rozmawiać z dzieckiem o wojnie „Mamo, Tato, co to jest wojna?” - <a href="http://miastodzieci.pl/czytelnia/mamo-tato-co-to-jest-wojna/">http://miastodzieci.pl/czytelnia/mamo-tato-co-to-jest-wojna/</a></p>	
5 min	<p>Katastrofa naturalna</p> <p>Cele:</p> <p>OU wie czym jest katastrofa naturalna</p>	<p>Katastrofa naturalna</p> <p>OU siedzą w kręgu. Na podłodze leżą kartki z pytaniami, tekstem do dołu. Chętna OU losuje kartkę z pytaniem i próbuje znaleźć odpowiedź. Do rozważań mogą włączać się pozostałe osoby z klasy. Podobnie postępujemy z pozostałymi pytaniami. OP może także przygotować własne pytania lub skorzystać z podanych propozycji:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Co to jest katastrofa naturalna?</li> <li>• Kiedy występuje katastrofa naturalna?</li> <li>• Czy mamy wpływ na występowanie katastrofy naturalnej?</li> <li>• Dlaczego występują katastrofy naturalne?</li> <li>• Kiedy można mówić o katastrofie naturalnej?</li> </ul> <p>(Możliwe odpowiedzi: - powódź, susza, trzęsienie ziemi, tsunami, trąba</p>	<p>Katastrofa naturalna</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Kartki z pytaniami (przygotuj je wcześniej)</li> </ul>	<p>Katastrofa naturalna</p>

		powietrzna, wybuch wulkanu, itp.) <ul style="list-style-type: none"> <li>Gdzie występują katastrofy naturalne?</li> <li>Jak możemy się uchronić przed katastrofami naturalnymi?</li> <li>Czy w Polsce występują katastrofy naturalne?</li> </ul>		
5 min	Emocje Cele: <ul style="list-style-type: none"> <li>OU rozróżnia emocje, które towarzyszą ludziom dotkniętym kryzysami humanitarnymi</li> </ul>	Emocje OP dzieli OU w pary (np. odliczanie 1-2) i prosi by zastanowili się, jakie emocje mogą towarzyszyć ludziom podczas wojny lub podczas katastrofy naturalnej. OU próbują znaleźć odpowiedź na pytania: Co ludzie czują podczas wojny, katastrofy naturalnej? - strach, tęsknota, złość, agresja, gniew, bezsilność, smutek	Emocje	Emocje Ćwiczenie można przeprowadzić w formie dramy. OP prosi OU, żeby zaprezentowały emocje o której mówią również za pomocą pozycji ciała.
5 min	Mapa Cele:	Mapa OP pokazuje OU mapę świata i zadaje pytanie: <ul style="list-style-type: none"> <li>Czy teraz współcześnie gdzieś na świecie jest wojna?</li> <li>Czy występują konflikty zbrojne na świecie?</li> <li>Czy znacie miejsca na świecie, w których toczą się wojny?</li> <li>Czy znacie miejsca, w których ludzie doświadczyli katastrofy naturalnej?</li> </ul>	Mapa Mapa polityczna świata lub globus	Mapa

		OP wskazuje na mapie państwa, w których ludzie znajdują się w trudnej sytuacji na skutek wojny czy katastrofy naturalnej: Syria, Ukraina, Nepal		
10 min	<p>Pomoc humanitarna</p> <p>Cele:</p> <p>OU wie czym jest pomoc humanitarna</p>	<p>Pomoc humanitarna</p> <p>OP zadaje OU pytanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>czy wiedzą, co to jest pomoc humanitarna? W jakich sytuacjach jest udzielana? Kto jej udziela? OP puszcza min. 1 film PAH (w zależności od czasu można wyświetlić wszystkie filmy z działalności PAH)</li> </ul> <p>OP podsumowuje i klaruje czym jest pomoc humanitarna.</p> <p>Pomoc humanitarna to pomoc osobom, które są poszkodowane na skutek kataklizmów naturalnych czy konfliktów zbrojnych.</p> <p>Głównym celem udzielania pomocy humanitarnej jest zaspokajanie najbardziej podstawowych potrzeb, takich jak: pomoc medyczna, zapewnienie żywności, wody, schronienia czy wsparcia psychologicznego.</p> <p>Kolejne działania to odbudowa zniszczeń, zahamowanie rozprzestrzeniania się chorób, które są wynikiem kataklizmu i powrotu do normalnego życia.</p> <p>Do działań tego typu można zaliczyć m.in.</p>	<p>Pomoc humanitarna</p> <p>Syria: <a href="https://www.youtube.com/watch?v=cCs7KVRKR_Q">https://www.youtube.com/watch?v=cCs7KVRKR_Q</a></p> <p>Ukraina: <a href="https://www.youtube.com/watch?v=j4zi5FFGUJk">https://www.youtube.com/watch?v=j4zi5FFGUJk</a></p> <p>Film o pomocy w Nepalu <a href="http://www.youtube.com/watch?v=zll-N7Y3F2w&amp;">www.youtube.com/watch?v=zll-N7Y3F2w&amp;</a></p>	



		<p>zapewnienie stałych dostaw wody i pożywienia oraz odbudowę domów, szkół, sanitariatów, przywrócenie komunikacji i opieki medycznej. Pamiętaj, aby zwrócić uwagę, że często pomoc humanitarną udzielają osoby z tego samego kraju, którego dotknęła katastrofa/wojna. To one zwykle najlepiej znają daną rzeczywistość.</p> <p>Przed udzieleniem jakiegokolwiek pomocy potrzebne jest zbadanie potrzeb – upewnienie się, że pomoc, którą chcemy udzielić jest potrzebna.</p> <p>Warto wskazać też na sytuacje z Polski, gdy otrzymywaliśmy pomoc humanitarną (np.. podczas powodzi)</p>		
5 min	<p>Zakończenie: Cele:</p> <p>Podsumowanie warsztatu</p>	<p>OP przeprowadza pogadankę podsumowującą zajęcia.</p> <p>Pamiętajmy o tym, że momentach takich jak wojny i katastrofy naturalne należy pomagać i wspierać poszkodowanych. Wojny i katastrofy zmieniają ludzkie życie, często niszcząc wszystko co posiadał do tej pory i odbierając mu schronienie. To ważne, żeby wspierać ich ofiary, których sytuacja życiowa po</p> <p>OP prosi, aby każdy napisał na kartce 1 rzecz, którą chciałby powiedzieć kolegom/koleżankom lub rodzicom po tych zajęciach.</p>		

--	--	--	--	--

#### ZAŁĄCZNIKI:

Załącznik nr 1 – kolorowanki PAH : <http://bit.ly/kolorowankiPAH>

#### ŹRÓDŁA I MATERIAŁY DODATKOWE